

Motion till riksdagen 2011/12:T12

av **Siv Holma m.fl. (V)**
med anledning av skr. 2011/12:139

Riksrevisionens rapport om medfinansiering av statlig infrastruktur

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att infrastruktur som är nationellt viktig även finansieras av staten.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att återgå till den samhällsekonomiska prioriteringsgrund där investeringarnas finansieringsform inte spelar in.

Motivering

Riksrevisionen har granskat den medfinansieringssatsning som genomfördes i samband med den senaste åtgärdsplaneringen för transportinfrastruktur 2010–2021. Rapporten visar att satsningen inte var effektiv och att prioriteringen av objekt påverkades av medfinansieringen. Den samhällsekonomiska effektiviteten har därmed blivit lägre och nyttan för medborgarna sjunkit. Därmed bekräftas den kritik som Vänsterpartiet under flera år framfört mot metoden; medfinansieringen försvagar ett effektivt byggande av en nationellt hållbar infrastruktur för klimat och sysselsättning. Vi menar att regeringen i skrivelsen inte tydliggör i vilket avseende den i framtida åtgärder kommer att beakta de svagheter medfinansieringen medfört.

Nationellt viktig infrastruktur ska finansieras av staten

Statens infrastrukturinvesteringar bör finansieras på samma sätt som de flesta andra investeringar i samhället, dvs. med en investeringsbudget, i likhet med

Fel! Okänt namn på

vad som är fallet i kommuner och företag som använder sig av investeringsbudget. En investeringsbudget skulle möjliggöra att staten i högre utsträckning skulle kunna fördela investeringskostnaderna över hela investerings livslängd. Detta skulle förbättra regeringens och riksdagens beslutsunderlag beträffande avvägningar mellan långsiktiga strategiska investeringar och mer kortsiktiga reformförslag. Infrastruktur som anses vara nationellt viktigt ska även finansieras av staten.

Regeringen har i nuvarande åtgärdsplanering för transportinfrastruktur 2010–2021 ökat graden av medfinansiering. Riksrevisionens övergripande slutsats är att denna satsning inte var effektiv och att förekomsten av förskottering bidragit till problemen.

Vänsterpartiet ser särskilt allvarligt på Riksrevisionens kritik att medfinansieringen har kunnat ge förtur till den nationella åtgärdsplanen, vilket innebär att den samhällsekonomiska vinsten av satsningen minskat. Riksrevisionen (7.1 s. 84, bilaga) menar "... att övervägande skäl talar för att medfinansieringsförhandlingarna har lett till att lokala och regionala intressenter har getts förtur, dvs. att medfinansierade och förskottade projekt har gått förbi den samhällsekonomiska prioriteringsordningen inom åtgärdsplaneringen."

Detta innebär att mindre lönsamma projekt med medfinansiering kan konkurrera ut mer lönsamma åtgärder utan medfinansiering. Riksrevisionen menar att det sammantaget leder till en påtaglig risk för att medfinansierings satsningen lett till att mer resurssvaga kommuner och regioner inte fått ta del av statliga investeringsmedel i samma utsträckning som tidigare. Det finns därmed inga belegg för att rikare kommuner och landsting genom det här systemet bidragit till att frigöra statliga resurser för mer resurssvaga områden.

Vänsterpartiet avvisar detta förfaringsätt som både riskerar att förändra prioriteringsordningen för nationella infrastrukturobjekt och påföra kostnader från staten till lokala och regionala företrädare. Regeringen bör utveckla tydliga principer för att infrastruktur som är nationellt viktigt även finansieras av staten. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Ett hållbart transportsystem före finansieringsform

Vänsterpartiet menar att transporthierarkin ska genomsyra alla beslut som rör kommunikationer. Grunden för en sådan prioritering är att de olika transportslagens ekologiska hållbarhet ska leda mot det övergripande målet om ekologisk hållbarhet. En ökad satsning på medfinansiering riskerar att försvåra en sådan inriktning då finansieringsformen kan avgöra prioriteringsordningen. Regeringen bör därför följa Riksrevisionens rekommendation att återgå till den samhällsekonomiska prioriteringsgrund där investeringarnas finansieringsform inte spelar in. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 24 april 2012

Siv Holma (V)

Torbjörn Björlund (V)

Hans Linde (V)

Jens Holm (V)

Kent Persson (V)